

GAN
ALEF
BET
GIMMEL
DALET
HEE
WAW

BLIKSEM EN BLINTZES

JELED-NIK Afdeling Onderwijs

Tekst: Henny van het Hoofd
Tekeningen: Marchien Mayer

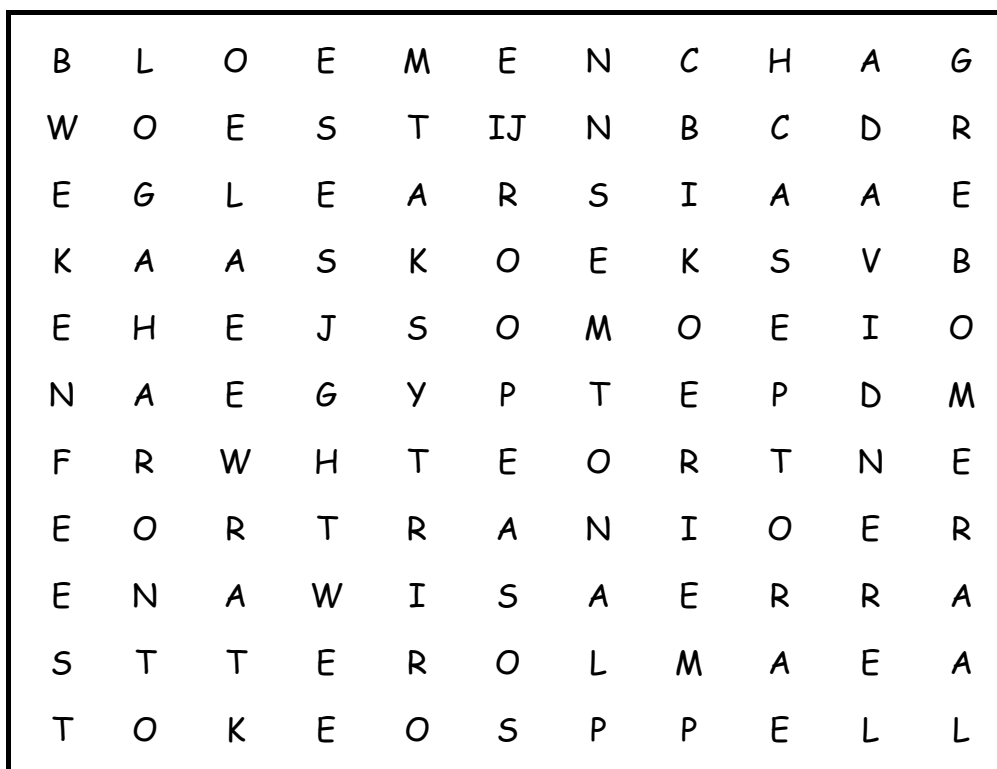

Dit werkboekje is onderdeel van het landelijke JELED-NIK leerplan voor joodse les aan kinderen van 4 – 12 jaar. Voor meer informatie: www.jeled.net of henny@nik.nl

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

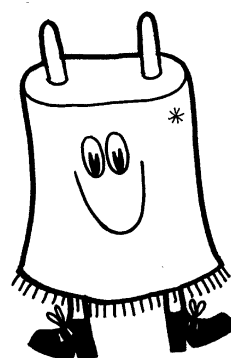
JELED = Jewish European Learning Experience **Dot.net**

In deze puzzel zijn 22 woorden verstopt die iets met Sjavoë'ot te maken hebben. Kun je ze allemaal vinden?

☺ kies uit deze woorden:

<i>Aharon</i>	<i>Egypte</i>	<i>Pesach</i>	<i>Tora</i>
<i>berg</i>	<i>Israël</i>	<i>Roeth</i>	<i>twee</i>
<i>bikoeriem</i>	<i>kaaskoek</i>	<i>rol</i>	<i>Wekenfeest</i>
<i>bloemen</i>	<i>leren</i>	<i>siwan</i>	<i>woestijn</i>
<i>chag</i>	<i>Mosje</i>	<i>Soekot</i>	
<i>David</i>	<i>omer</i>	<i>tarwe</i>	

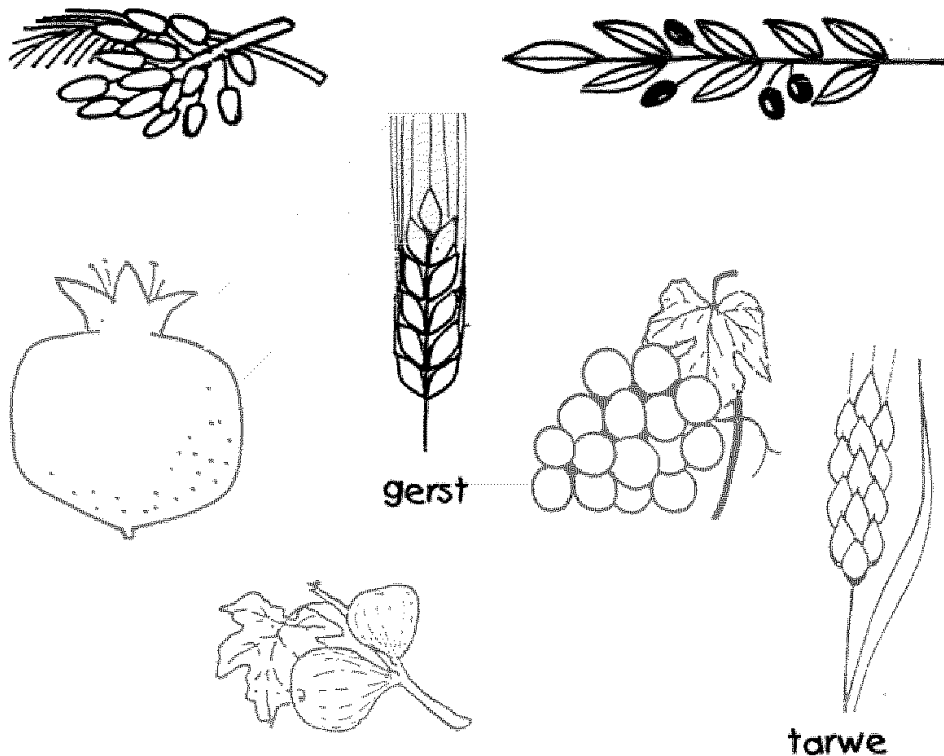
☺ schrijf de letters die overblijven in de vakjes. Welk woord krijg je?

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

☺ Teken het woord dat je op bladzijde 1 hebt gevonden in dit vak:

Als je de puzzel goed hebt opgelost, dan heb je een vrucht getekend. Geen gewone vrucht, maar een hele bijzondere die met אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (Erets Jisraeel), het land Israël, te maken heeft. Die vrucht is een van de שְׁבַעַת הַמִּינִים (sjiv'at haminiem), de zeven bijzondere plantensoorten van Israël. Daarover heb je met Toe Bisjvat al veel geleerd.

☺ Hierboven zie je de שְׁבַעַת הַמִּינִים. Schrijf de Nederlandse naam onder iedere soort. De moeilijkste zijn al voor je ingevuld!

De Sjiv'at Haminiem en Sjavoe'ot

De *Sjiv'at Haminiem* hebben niet alleen met Toe Bisjvat, maar ook met Sjavoe'ot te maken!

Op Sjavoe'ot werd vroeger in het **בֵּית הַמִּקְדָּשׁ** (*bet hamikdasj*) een offer gebracht van de eerste tarwe. Tarwe is in Israël al met Sjavoe'ot rijp. Dat offer werd gebracht namens het hele joodse volk.

Bikoeriem

Daarnaast brachten de mensen nog de eerste vruchten, de **בְּבוּרִים** (*bikoeriem*) van hun eigen land als offer naar het *bet hamikdasj*. Niet alle vruchten werden hiervoor gebruikt, alleen de **שְׁבֻעַת הַמִּנִּים**. Dit offer van de **בְּבוּרִים** mocht tussen Sjavoe'ot en Chanoeka worden gebracht.

De Tora

Maar op Sjavoe'ot denken we niet alleen aan de **בְּבוּרִים**. Het is vooral het feest van de Tora!

Na de uittocht uit Egypte, de **יְצִיאַת מִצְרַיִם** (*Jetsie'at Mitsrajjem*) waren joden geen slaven meer van Farao, de koning van Egypte. Onder leiding van Mosje en zijn broer Aharon trok het joodse volk door de woestijn, op weg naar het land dat **ד'ֵי** beloofd had.

Onderweg in de woestijn gebeurde er iets heel bijzonders. Op de berg Sinai gaf **ד'ֵי** de Tora aan Mosje.

Dat gebeurde tijdens een hevige onweersbui, met veel bliksem en zware donder. Tegelijkertijd klonk heel hard het geluid van de sjofar. Heel het joodse volk hoorde hoe **ד'ֵי** de **עֲשֻׂרַת הַדְּבָרוֹת** (*Assèret Hadibrot*), de Tien Geboden, uitsprak.

RA, RA, RA, WIE BEN IK ???

☺ Heb je bladzijde 3 goed gelezen? Dan kun je vast wel raden welke woorden je moet invullen!

Onze Nederlandse naam is 'eerste vruchten'

bikoeriem

Ik ben een heel bijzondere berg

Ik hielp mijn broer Mosje om het Joodse volk uit Egypte te bevrijden

Ik ben een van de *sjiv'at haminiem*
In Israël ben ik rijp met Sjavoe'ot

Ik ben een heel bijzonder gebouw,
Waar de *sjiv'at haminiem* naar toe gebracht werden.

Ik ben het Hebreeuwse woord voor
'De Tien Geboden'

De Omertijd

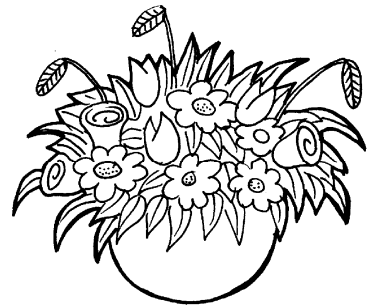
De Tora werd gegeven op 6 siwan, dat is precies zeven weken na de *Jetsi'at Mitsrajjem*. Deze zeven weken hebben een speciale naam: de Omertijd.

We tellen de dagen tussen Pesach en Sjavoe'ot. Zo kunnen we ons op Sjavoe'ot voorbereiden: iedere dag komen we weer een stapje dichterbij de Tora. In Israël wordt Sjavoe'ot gevierd op 6 siwan. In andere landen duurt het feest twee dagen, dus 6 en 7 siwan.

In sjoel

Op Sjavoe'ot is het in sjoel heel mooi. Overal staan bloemen en planten. Die herinneren ons eraan dat de berg Sinai vol met bloemen was toen de Tora werd gegeven.

En welk stukje er uit de Tora wordt gelezen kun je wel raden: de עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת (*Asèret Hadibrot*); de Tien Geboden.

Maar er wordt ook iets voorgelezen dat met de tarwe-oogst te maken heeft: het verhaal van רות. Roeth kwam als een arme vreemdelinge uit Moab naar Israël. Daar moest ze heel hard werken. Ze verzamelde eerst gerst, en later tarwe op het land van Boaz, een rijke man. Roeth was een heel bijzondere vrouw, een voorbeeld voor ons allemaal. Later trouwde ze met Boaz, en nog later werd ze de overgrootmoeder van דָּוִד הַמֶּלֶךְ (*Davied Hamelech*), koning David!

Minhagiem

Op Sjavoe'ot is het מִנְהָג (*minhag*, gewoonte) om dingen te eten die met melk of melkproducten bereid zijn. Bijvoorbeeld kaaskoek, dat is een soort kwarktaart. En sommige mensen proberen om de nacht van Sjavoe'ot wakker te blijven om samen Tora te leren. In Jeroesjalajiem gaan degenen die 's-nachts geleerd hebben daarna allemaal naar de בֵּית לֶחֶם (*Beit Lechem*) om daar samen שַׁחֲרִית (*sjachariet*, het ochtendgebed) te zeggen.

☺ Lees bladzijde 3 en 5 goed. Maak daarna de vragen.
Gebruik de woorden uit het vak onderaan deze bladzijde.

1. Hoe heet de berg op de kaff van dit boekje?

--	--	--	--	--

2. Wie zijn de mensen die rond de berg staan? Het

--	--	--	--	--	--

 Volk

3. Uit welk land zijn ze net gekomen?

--	--	--	--	--	--

4. Hoe heette de koning van dat land?

--	--	--	--	--

5. Wie mocht de berg beklimmen?

--	--	--	--	--

☺ Kies uit deze woorden:

<p>* Mosje * bloemen * joodse * siwan * Tora * twee* * kaaskoek * Egypte * planten * Roeth * farao * Sinai *</p>
--

6) Wat heeft hij daar van God gekregen? De

--	--	--	--

7) In welke joodse maand is het Sjavoe'ot?

--	--	--	--	--

8) Hoeveel dagen duurt Sjavoe'ot in Nederland?

--	--	--	--

9) Wat zijn *bikoeriem*? De eerste vruchten van 7 bijzondere

--	--	--	--	--	--	--

10) Op Sjavoe'ot lezen we het verhaal van

--	--	--	--	--

11) Op Sjavoe'ot is de sjoel mooi versierd met

--	--	--	--	--	--	--

12) En bij de kiddoesj krijgen we misschien wel lekkere

--	--	--	--	--	--	--	--

Behalve kaaskoek of kwarktaart is er ook nog ander lekker eten dat bij Sjavoe'ot hoort. In Israël, en ook wel in Nederland, eten sommige mensen dan blintzes (blints-jes). Wat zijn dat?

- ☺ *Schrijf de letters die in de vakjes met een dikke rand staan over, en zet ze daarna in de goede volgorde.*

Blintzes zijn een soort

p						k						s
---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---

gevuld met room of kwark. Mmmm!

- ☺ *Teken de berg Sinai of een Sefer Tora en versier het op je eigen manier. Bijvoorbeeld met bloemen, of met woorden die bij de Tora passen.*

